

результатах статистичної обробки даних тестування з побудовою кривої розподілу кількостей правильних відповідей на конкретне тестове завдання. Невалідними вважають завдання, на які під час тестування отримано: правильні відповіді більш як у 84% осіб, що тестувалися; правильні відповіді менш як у 16% осіб, що тестувалися. Відповідно для забезпечення валідності ці завдання треба переробити.

Крім валідності тесту, важливо дотримуватися валідності процедури тестування. Варто пам'ятати, що на процедуру тестового вимірювання впливають фактори об'єктивні та суб'єктивні, внутрішні та зовнішні, які порушують валідність цієї категорії, зокрема: студент мав нерегламентовану допомогу при тестуванні; тому, хто тестувався, були відомі еталонні відповіді; в аудиторії не було створено атмосферу продуктивної навчальної роботи тощо [3].

Таким чином, застосовуючи тестування для перевірки професійних компетентностей студентів, необхідно дотримуватись усіх етапів, вимог підготовки та проведення тестового контролю. Ігнорування деяких вимог та етапів може негативно вплинути на якість тесту, а також дезорієнтувати викладача щодо набутих студентами знань та вмінь.

Література:

1. Аванесов В.С. Форма тестовых заданий: учеб. пособие [для учителей школ, лицеев, преп. вузов]. Москва, 2005. 156 с.
2. Лукіна Т.О. Технології діагностики і оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичні матеріали. Київ, 2007. 62 с.
3. Лузан П.Г., Каленський А.А., Колісник Н.В. Технологія тестового контролю успішності навчання майбутніх молодших спеціалістів: методичні рекомендації. Київ: ПІТО НАПН України, 2018 72 с.

*Ірина Мося',
старший науковий співробітник лабораторії науково-методичного супроводу
підготовки фахівців у коледжах і технікумах
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,
кандидат педагогічних наук, м. Київ (Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У КОЛЕДЖАХ

Сучасний освітній процес у закладах фахової передвищої освіти динамічно реформується за ідеями компетентнісного підходу, що суттєво змінює зміст і

структуру педагогічної взаємодії, зміщує акценти з узвичаєних знанневих моделей опанування дисциплін на цілеспрямоване формування здатностей майбутнього фахівця продуктивно здійснювати професійну діяльність. При цьому основним критерієм результативності фахової перед вищої освіти є її якість – відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання до вимог законодавства та стандартів фахової передвищої освіти, професійних та/або міжнародних стандартів (за наявності), а також до потреб зацікавлених сторін і суспільства (*Закон України «Про фахову передвищу освіту»*). У свою чергу, під якістю професійної підготовки фахівців у коледжах слід розуміти відповідність результатів навчання до вимог кваліфікаційних стандартів (за наявності), освітньо-професійних програм, запитів суспільства, ринку праці, роботодавців та самої особистості.

Відтак, щоб забезпечити якісну професійну підготовку фахівців варто, передусім, дати відповідь на питання: як оцінити якість такої підготовки студентів у коледжі? Які педагогічні умови необхідно забезпечити в освітньому процесі коледжа, щоб визначитися з тим, чи відповідає рівень підготовленості випускника до нормативно встановлених вимог?

Насамперед зазначимо, що під педагогічним оцінюванням розуміємо процес встановлення рівня навчальних досягнень студента/студентки в опануванні змістом навчальної дисципліни, модуля, освітньо-професійної програми відповідно до вимог чинних освітніх стандартів. Отже, складниками оцінювання є встановлення фактичного рівня знань, зіставлення виявлених знань з еталонними, оформлення результату навчання студентів у вигляді оцінок-балів. За умови дотримання певних принципів (чітке визначення очікуваних результатів навчання; об'єктивність оцінювання компетентнісних досягнень студентів; систематичність оцінювання результатів навчання студентів; позитивний підхід в оцінюванні результатів навчання студентів; багатовимірність оцінювання результатів навчальних досягнень студентів; адекватність інструментів оцінювання компетентнісних досягнень студентів) та забезпечення відповідних умов педагогічне оцінювання виконує такі функції:

навчальну, діагностичну, стимулюючу, виховну, розвивальну, коригувальну, прогностичну.

Експериментально визначено та обґрунтовано комплекс основних педагогічних умов оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах. Це, перш за все, *орієнтація робочих навчальних програм дисциплін на освітні результати, задекларованих в освітніх стандартах*. Оскільки оцінювання якості підготовки фахівців є процедурою встановлення відповідності між підготовленістю студентів і тими компетентностями, які вказані у нормативних документах (кваліфікаційні стандарти, освітньо-професійні програми), то, природно, все навчально-методичне забезпечення має розроблятися в контексті встановлених вимог до знань та умінь студентів. Мова про те, що кожна нормативна дисципліна навчального плану має забезпечувати заздалегідь визначені компетентнісні результати навчання.

Наступною педагогічною умовою виділяємо *цілеспрямоване застосування валідних, надійних, точних методів об'єктивного оцінювання навчальних досягнень студентів*. Зокрема, валідність як критерій певного методу оцінювання вказує на те, що ми вимірюємо і «як добре ми це робимо» (А. Анастазі); надійність – визначає, що при повторному застосуванні інструментів оцінювання маємо отримати практично однакові результати; точність – характеристика, що відображає близькість результату вимірювання до істинного значення вимірюваної величини. Додамо, що оцінювання має бути цілком об'єктивним: на оцінювання знань не повинні впливати симпатії чи антипатії викладача, особливості поведінки та здоров'я студента та ін.

Встановлено, що суттєвою педагогічною умовою визначення рівня якості підготовки фахівців є *застосування декількох інструментів оцінювання (учені називають від 3 до 4)*. Найчастіше дослідники рекомендують застосовувати тестування, спостереження, проект, практичне завдання, обговорення, презентація, інтерв'ю, рольові ігри та ін. Важливо, щоб ці інструменти були найбільш адекватними для оцінки відповідного освітнього результату (професійних знань, умінь, навичок, ставлень, особистісно-професійних якостей

тощо). Учені переконують, і результати педагогічної практики це підтверджують, що лише зіставляючи результати декількох форм оцінювання (наприклад, проектної діяльності, тестування, виконання практичних завдань студентом тощо) можна об'єктивно говорити про якість його підготовки.

Нашими експериментальними дослідженнями доведено, що окрім наведених педагогічних умов, для належного оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах слід враховувати і такі обставини: формулювання об'єктивних і зрозумілих для студентів навчальних цілей; забезпечення ефективного зворотнього зв'язку; завчасне ознайомлення студентів з критеріями оцінювання; цілеспрямована активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів; корегування змісту і освітнього процесу за результатами оцінювання його якості та ін.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язуємо з обґрунтуванням та розробленням методичної системи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти.

*Тетяна Герлянд,
завідувач лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійно-технічної освіти України,
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, м. Київ (Україна)*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ НА ЗАСАДАХ МОДУЛЬНО-КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

У нормативно-законодавчих документах, що регламентують роботу сучасної професійної освіти пріоритетним чітко визнано компетентісний підхід через оновлення змісту цієї освіти, його наповнення практико-орієнтованими, життєвими ситуаціями, які визначають подальшу професійну діяльність випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Це означає, що проектування предметного змісту загальноосвітньої та професійної підготовки відповідно до вимог стандартів нового покоління